Published on *Institute for War and Peace Reporting* (https://iwpr.net)

ZELENOVIĆ KRENUO NA DUGI PUT ZA HAG

Author: IWPR
ICTY

Osumnjičeni za ratne zločine, koji je u avgustu uhapšen u Rusiji, napokon je krenuo put Haga, i to preko Bosne.
Nakon višemjesečnog natezanja koje je dodatno povećalo tenzije između Moskve i suda, bivši vojni policajac Dragan Zelenović, uhapšen prošlog avgusta u Rusiji, konačno je na putu za Haški tribunal, gdje će mu se suditi za ratne zločine,

Zelenović bi u Hag trebao biti prebačen iz Bosne, gdje je u pratnji ruskih zvaničnika stigao 8. juna.

Osoblje Tribunala već mjesecima od Moskve zahtijeva njegovo izručenje, žaleći se na odlaganja i nedostatak informacija nakon medijskih izvještaja da je on zapravo oslobođen.

Ionako napeti odnosi između dvije strane dostigli su najnižu tačku nakon što je u martu, u pritvoru Tribunala, umro Slobodan Milošević. Prije njegove smrti, Rusija je podržala bivšeg jugoslovenskog predsednika u njegovom neuspjelom pokušaju da od suda dobije dozvolu za odlazak na liječenje u tu zemlju.

Zelenović je u Bosnu stigao samo dan nakon što je haška glavna tužiteljica, Karla del Ponte (Carla Del Ponte) pred Savjetom bezbjednosti Ujedinjenih nacija održala govor u kojem je, pozivajući se prije svega na Zelenovićev slučaj, Rusiju kritikovala zbog nesaradnje sa sudom.

On se tereti za lično učešće u ratnim zločinima počinjenim u Foči – istočnobosanskom gradu koji je postao sinonim za porobljavanje, seksualno zlostavljanje i silovanje nesrpskih žena i djevojaka tokom rata.

U optužnici protiv Zelenovića navodi se da su srpske snage Foču zauzele u aprilu 1992., te da su odmah potom u gradu i njegovoj okolini počeli s hapšenjima više hiljada Muslimana i Hrvata. Među zločinima u kojima je okrivljeni narednih mjeseci navodno učestvovao je i grupno silovanje petnaestogodišnje djevojčice.

Zelenović je optužen 1996., zajedno sa nekoliko drugih bosanskih Srba. Među njima su bili i Dragoljub Kunarac, Radomir Kovač i Zoran Vuković, koji su u međuvremenu proglašeni krivima i osuđeni na ukupno 60 godina zatvora.

Zelenović se u Rusiji navodno skrivao nekoliko godina, gdje je pod lažnim imenom radio na gradilištima, da bi ga prošlog avgusta uhapsile ruske vlasti, i to navodno zbog ilegalnog ulaska u zemlju.

U izvještaju koji je prije svog ovosedmičnog govora podnijela Savjetu bezbjednosti, Del Ponteova je navela da je Rusija, nakon Miloševićeve smrti 11. marta, „unilateralno odustala“ od planova za Zelenovićevo izručenje.

Odnosi između Moskve i Tribunala naglo su se pogoršali odmah nakon Miloševićeve smrti. Kasnije istog

mjeseca, novinska agencija Itar-tas (Itar-Tass) izvjestila je o tome da je zamjenik stalnog predstavnika Rusije pri UN-u, Ilja Rogačov (Ilya Rogachov) izjavio da je sud anti-srpski i da „podstiče strasti“ na Balkanu.

Rogačov je insistirao na potrebi da Haški tribunal ostvari planove o završetku rada do isteka 2010., te je za Itar-tas rekao: „Naša pozicija se samo još više učvrstila nakon incidenta sa Slobodanom Miloševićem.“

Ranije ove godine, pojavili su se medijski izvještaji da je Zelenović u Rusiji zapravo pušten uz kauciju. I Del Ponteova je u svom raportu UN-u rekla kako je, čuvši za te priče, zajedno sa Sekretarijatom Tribunala smjesta zatražila objašnjenje od ruske ambasade u Hagu – ali da odgovora nije bilo.

Moskva je u međuvremenu negirala da je Zelenović pušten iz pritvora.

U izveštaju za UN, Del Ponteova tvrdi da je bosanski ministar vanjskih poslova konačno obavijestio njen ured da Rusija Zelenovića namjerava prebaciti u Sarajevo. Ali čak i da se to desi, dodala je ona tada, takav se pristup „može protumačiti samo kao odbijanje Ruske Federacije da se povinuje međunarodnoj obavezi hapšenja i predaje osumnjičenih ’bez ikakvog odlaganja’“.

U svom ovosedmičnom govoru, tužiteljica je naglasila da je zbog „dugih i neopravdanih odlaganja“ Zelenovićevog izručenja teško biti optimista kada je riječ o budućoj saradnji suda sa Rusijom.

Konačna odluka da se Zelenović pošalje u Hag donesena je 9. juna, na zasjedanju specijalnog vijeća za ratne zločine pri bosanskom Državnom sudu u Sarajevu. U sudskom se saopštenju navodi da će se transfer izvršiti „odmah“.

Međutim, vrlo je moguće da će se Zelenoviću naposlijetku suditi u Sarajevu. Prošlog novembra, tužioci su podnijeli zahtev da njegov slučaj – u okviru nastojanja da se Haški tribunal rastereti i omogući mu se da završi s radom – bude prepušten bosanskom pravosuđu. Sudije u Hagu tek treba da donesu odluku o ovom pitanju.

Dvojica Zelenovićevih saoptuženika, Gojko Janković i Radovan Stanković, već su iz Haga prebačeni u Sarajevo, gdje će im se suditi pred Vijećem za ratne zločine.

Nakon ovosedmičnih dešavanja, u bjekstvu se nalaze još petorica haških optuženika.

Među njima su i bivši zapovjednik vojske bosanskih Srba, Ratko Mladić, za koga se vjeruje da se skriva u Srbiji, te bivši predsjednik bosanskih Srba, Radovan Karadžić, za koga se ne zna gdje je. Del Ponteova je izjavila da planovi da se sud za nekoliko godina zatvori ne mogu biti ostvareni sve dok Mladić i Karadžić ne budu dovedeni pred lice pravde.

Na spisku istaknutih bjegunaca je i Vlastimir Đorđević, srpski policijski general koji se tereti za zlodjela počinjena na Kosovu 1999. i za koga je Del Ponteova ove sedmice potvrdila da se vjerovatno krije u Rusiji. Naglasila je i kako je važno da on odmah bude uhapšen, jer bi se uštedjeli i vrijeme i sredstva ako bi mu se sudilo zajedno sa izvjesnim brojem drugih srpskih i jugoslovenskih zvaničnika, čiji će se slučaj već idućeg mjeseca naći pred sudom u Hagu.

Michael Farquhar je izvještač IWPR-a iz Londona. Adin Šadić je stažista IWPR-a u Hagu.

Location: Balkans
Macedonia
Albania
Stavropol

Source URL: https://iwpr.net/sr/global-voices/zelenovi%C4%87-krenuo-na-dugi-put-za-hag